

دایرةالمعارف مصور مسیحیت

CHRISTIANITY

راهنمای مصور باور دوهزارساله مسیحیت

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

عنوان و نام پدیدآور: دائرةالمعارف مصور مسیحیت / (مشاور آن ماری بی. بار: ویراستاران مونیکا برتون... و دیگران)؛ مترجم حبیب بشیرپور، معصومه انصاری.

مشخصات نشر: تهران: نشر سایان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۴۴۶ ص.؛ مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی)؛ ۲۲×۲۹ سم.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۰۳-۷۰-۴ وضعیت فهرست نویسی: فیا

پادداشت: عنوان اصلی: Christianity

موضوع: مسیحیت. تاریخ

شناسه افزوده: بار: آن ماری بی.

شناسه افزوده: Bahr, Ann Marie B.

شناسه افزوده: Berton, Monica

شناسه افزوده: انصاری، معصومه، ۱۳۲۲، مترجم رده بندی کنگره: ۳۷۳/۲۰۱۳۶۴

رده بندی دیویی: ۲۷۰۰

شماره ثبت ملی: ۴۰۶۰۱۳۶

نویسنده و مدیر محتوایی: آن ماری بی. بار

مترجمان: حبیب بشیرپور، معصومه انصاری

ویرایش: موسسه ویراستاران (راضیه حقیقت، ساسان فضل، هرا... بریه)

ناشر: سایان

لیتوگرافی: اطلس چاپ

چاپ: ستاره سبز

صحافی: نمونه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

شمارگان: ۲۰۰۰

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

انتشارات سایان: تهران، خیابان کارگر شمالی، نرسیده به بلوار کشاورز،
خیابان قدر، پلاک چهار، واحد یک، تلفن: ۶۶۴۰۹۵۵۸ و ۶۶۴۰۹۸۸۵

مؤسسه گسترش فرهنگ و مطالعات: تهران، خیابان دماوند، خیابان
سازمان آب، خیابان چهارم غربی، پلاک ۲۸ • تلفن: ۷۷۳۵۴۱۰۵

© همه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات سایان محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی و چاپ کلی و جزئی و همچنین برداشت کلی و جزئی بدون اجازه رسمی و کتبی از ناشر ندارد. متخلفان به موجب بند ۵ ماده ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

• هرگونه نظر، انتقاد و پیشنهاد خود را درباره این کتاب و سایر آثار انتشارات سایان، به این آدرس ارسال فرمایید.

afh128@yahoo.com

مقدمه دنیای مسیحیت ۱۱

بخش اول از آغاز تا سال ۵۰۰ میلادی ۲۸

بخش دوم تهاجم‌ها، ۵۰۱ تا ۱۰۰۰ میلادی ۱۰۴

بخش سوم قدرت و نیایش، ۱۰۰۱ تا ۱۵۰۰ میلادی ۱۵۰

بخش چهارم نهضت اصلاح دین، ۱۶۰۱ تا ۱۷۰۰ میلادی ۲۲۴

بخش پنجم دنیاهای جدید، ۱۵۰۱ تا ۱۶۰۰ میلادی ۲۷۰

بخش ششم انقلاب، ۱۷۰۰ تا ۱۸۰۰ میلادی ۳۰۴

بخش هفتم هیئت‌های تبلیغی جهانی، ۱۸۰۱ تا ۱۹۰۰ میلادی ۳۳۶

بخش هشتم اتحاد و تغییر دین، ۱۹۰۱ تا امروز ۳۸۲

بخش نهم نگاه به گذشته و دورنماهای آینده ۴۱۸

۸۲

وقایع مهم در تاریخ مسیحیت ۴۳۰

واژه‌نامه ۴۳۳

www.ketab.ir

مقدمه: دنیای مسیحیت

این کتاب داستان مسیحیت، بزرگ‌ترین دین دنیا را با تصویری چشمگیر و نثری جذاب بازگو می‌کند. گویندگان این داستان که در نقاط گوناگون دنیا زندگی می‌کنند، چشم‌اندازی جهانی و واقعی از تاریخ دوهزارساله مسیحیت ارائه می‌دهند. در آغاز، این بشارت در اورشلیم طنین‌انداز شد: عیسی ناصری که مسیح است، نجات را آورده است. این خبر شهر به شهر و کشور به کشور و قاره به قاره منتقل شد تا به زمان حال رسید. در نتیجه از هر سه نفر، یکی خود را مسیحی معرفی می‌کند و مسیحیان در تمام کشورهای دنیا زندگی می‌کنند. همه مسیحیان در اعتقاد به باورهای اصلی مشابیهت دارند؛ با این حال مسیحیت از متنوع‌ترین ادیان دنیا باتوجه به شیوه عمل و سبک عبادت و نمودهای فرهنگی به‌شمار می‌رود. شما همان‌گونه که از این صفحات لذت می‌برید، با این اختلافات و تنوع آن‌ها آشنا خواهید شد و از نزاع‌های سیاسی و الهیاتی درونی در فرق مختلف مسیحیت و نبردهای بین مسیحیان و غیرمسیحیان اطلاع می‌یابید. شما با مردم، یعنی مردان و زنان مشهور یا فراموش‌شده‌ای مواجه خواهید شد که در زمان زیست خود، این داستان را آن‌طور که هست ساخته‌اند.

همچنین با آرمان‌ها و ناکامی‌های مسیحیان روبه‌رو می‌شوید. این کتاب، حکایت زندگی مردم معمولی و نهادهای انسانی است که بیانگر عشق و قدرت در دنیای مسیحیت هستند؛ یعنی نیروی عاشقانه‌ای که مسیحیان بر این باورند در وجود عیسی مسیح با آن مواجه می‌شوند.

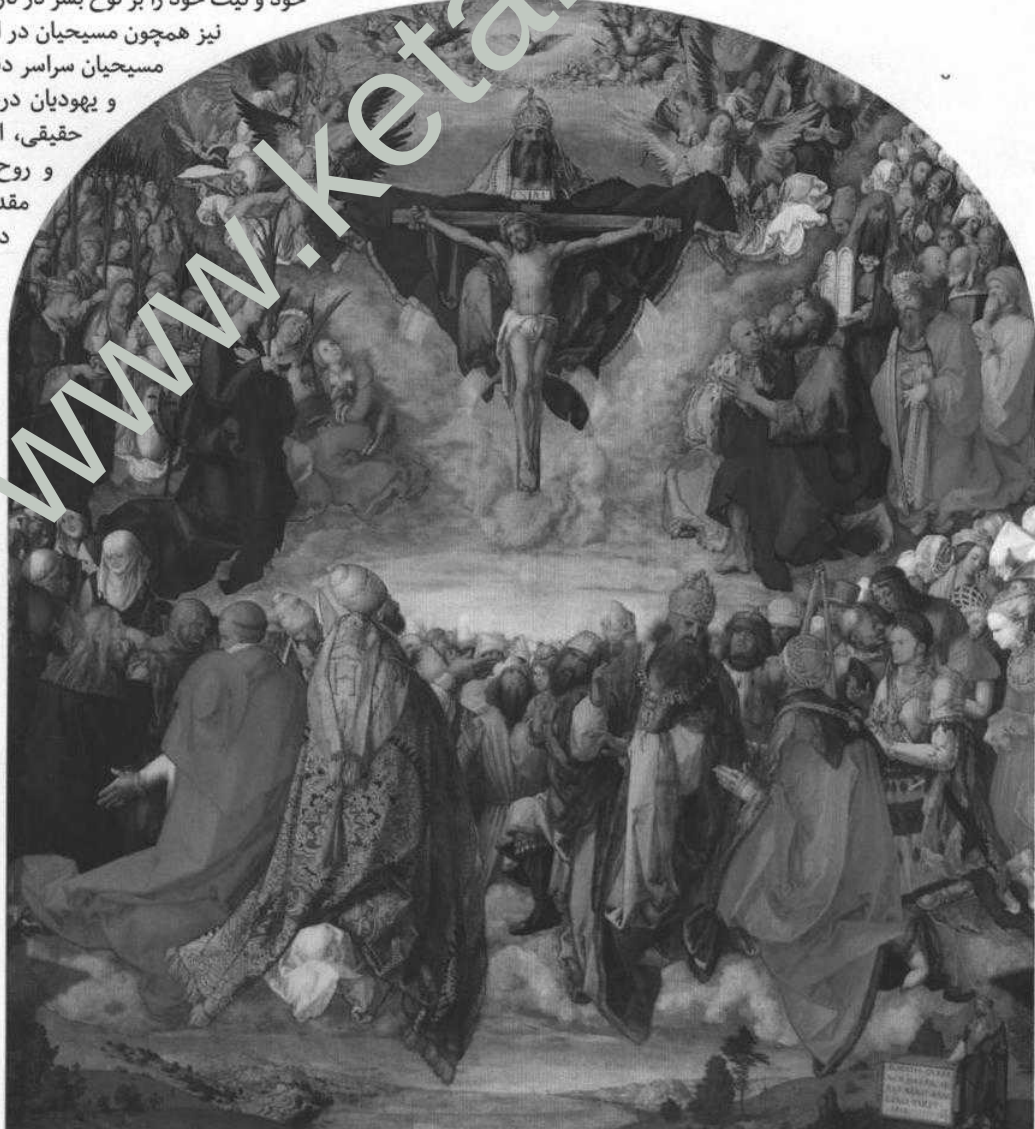
صفحات پیشین: تابلوی تاج‌گذاری مریم باکره که نقاش فرانسوی، انگراند چاروتون^۲، در ۱۴۵۴ نقاشی کرده است. شهرت او به دلیل تشابهی است که بین تصویر خدا و عیسی به‌صورت خاصی به‌وجود آورده است. آن‌ها تاج‌گذاری مریم را انجام می‌دهند و منعکس‌کننده اصل اعتقادی «فیلیوک» هستند.

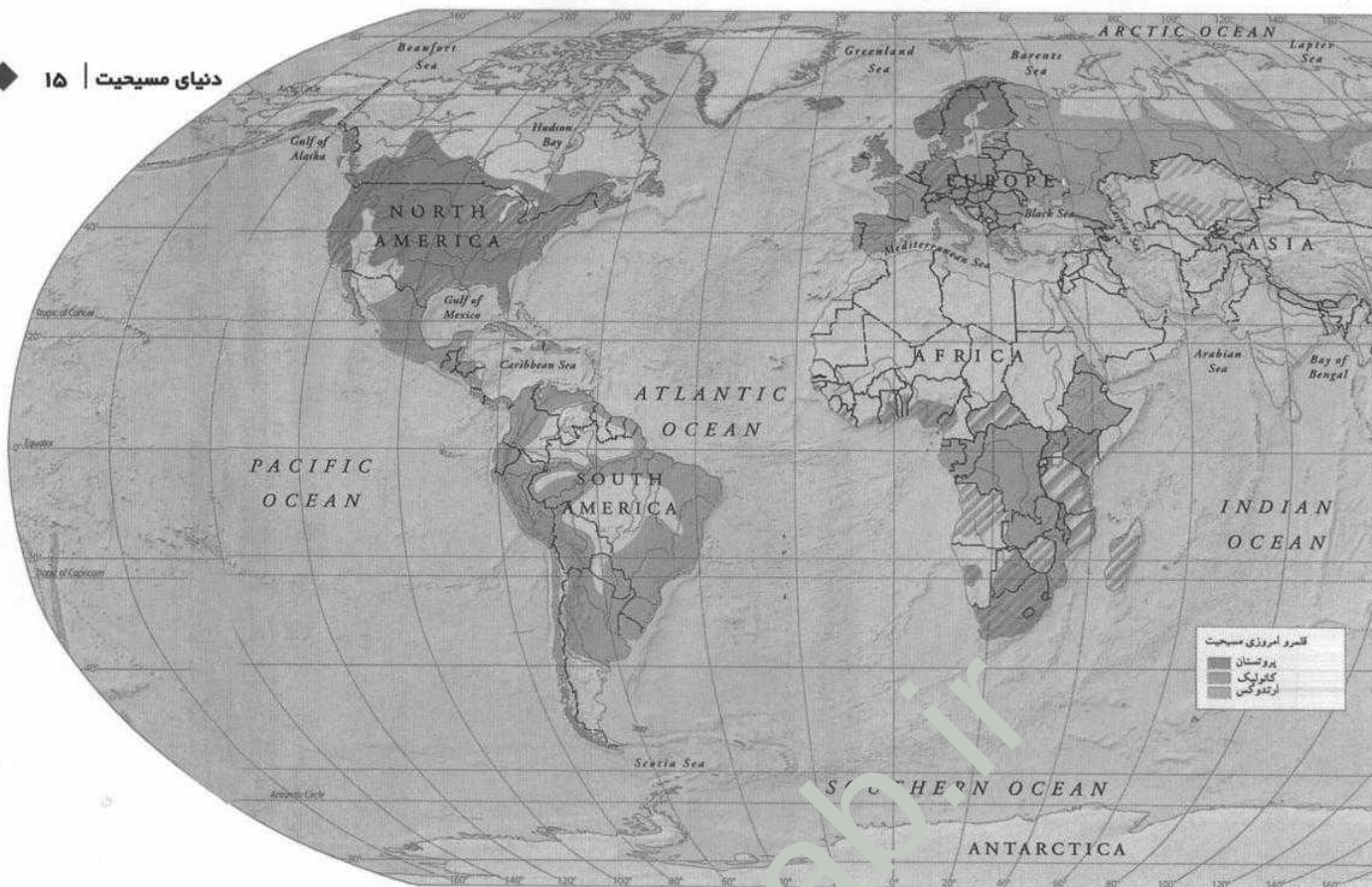
پایین: این آذین محراب که هنرمند آلمانی آلبرشت دورر^۳ به‌صورت تابلوی تک‌قاب در ۱۵۱۱ نقاشی کرده است، انبیا، پادشاهان، شهدا، روحانیون و مردم عادی را نشان می‌دهد که به تثلیث مقدس احترام می‌گذارند. در این تصویر روح‌القدس هم مانند کبوتری نشان داده شده است.

مسیحیت از وجود الهی تصویری منحصر به فرد دارد: او با وجود اینکه خدایی متعال است، خدایی شخصی نیز هست و خود و نیت خود را بر نوع بشر در تاریخ آشکار ساخته است و یهودیان و مسلمانان نیز همچون مسیحیان در ایمان به این خدا مشترک‌اند. اما تفاوت همه مسیحیان سراسر دنیا به‌صورت مسلم و تغییرناپذیر با مسلمانان و یهودیان در خصوص این باور است که این خدای یگانه حقیقی، اتحادی همیشگی از سه شخص پدر و پسر و روح‌القدس است. این باور با عنوان «تثلیث مقدس» شناخته می‌شود.

در نتیجه این اعتقاد، خداوند یک وجود دارد و نه سه وجود؛ اما هر سه شخص در تشکیل یک ذات الهی سهیم هستند. هر شخصی به‌صورت متقابل در دو شخص دیگر ساکن است. آن‌ها باهم در تراحم نیستند؛ بلکه با عشقی کامل به یکدیگر وابسته می‌شوند. تثلیث به‌عنوان «اجتماعی» از اشخاص که در وضعیتی برابر و ازلی قرار دارد، الگویی غایی از فردیتی حقیقی است که به انسان آزادی همراه با عشق و حرکت و عمل را نشان می‌دهد و همیشه با کیهان مخلوق هستی در ارتباط است.

همان‌گونه که در کتاب مقدس عبری و عهد جدید هم اشاره شده است، از نظر مسیحیان، این خدای سه‌گانه خود را در آفرینش و سراسر ادوار تاریخ بشر شناسانده است. او خالق و نیز حافظ جهان طبیعی و حوزه‌های معنوی و مادی است. برطبق متون مقدس، خداوند در ابتدا خود را بر یهودیان آشکار ساخته و ارتباطی شخصی با آن‌ها برقرار ساخته است و سپس از طریق آنان و توسط شخص مسیح که مدت‌ها چشم به راهش بودند، این ارتباط با باقی دنیا برقرار شد. از نظر مسیحیان، این مسیح کسی غیر از عیسی یا خدای پسر نیست. عیسی همان سنگ بنای ایمان مسیحی و همان طرح خداوند برای نجات بشر است.

✚ در آغاز: آفرینش

و پرندگان آسمان فرمانروایی کند» (۱: ۲۶). در نتیجه، تلقی مسیحیت این است که بشر به خاطر خود نیست که به عنوان مخلوقی «مستقل» وجود دارد بلکه هستی او بخاطر اتحاد با خداوند است. افزون بر این مطلب، انسان رسالت خطیر و پر مسئولیت خلیفه الهی را در قبال خلقت دارد که مانع از سوءاستفاده و بهره‌کشی او از عالم خلقت شده است. انسان بر آن است که آفرینش را به همان صورت خدا آفریده خود بازگرداند. (از نظر الهیاتی این بازگشت «تقدیس» و «رستگاری» آن است.)

✚ مسیح: نجات‌بخش و هیبوط

یک ویژگی کلیدی به انسان‌ها با خداوند در آن مشابه هستند، داشتن اراده آزاد یا اختیار است. منظور از اراده و اختیار، همان ظرفیت زندگی کردن و تصمیم‌گیری آزادانه فارغ از تأثیر یا فشار خارجی است که در نهایت به هیبوط انسان منجر شد. در اینجا تناقضی وجود دارد: این «خطر» که خداوند به صورت آزادانه در خلق انسان‌ها تقبل کرد، شامل این احتمال هم می‌شود که انسان گزینش‌های اشتباه داشته باشد. ولی خداوند این آزادی را از فرط عشق واقعی اعطا کرد! تعلیم مسیحیت این است که انسان نه ذاتاً شرور است و نه منشأ شر است. ایجاد شر مانند طغیانی مضاعف روی می‌دهد؛ یعنی در نتیجه این اراده آزاد، سرپیچی از قانون خداوند در دنیاهای انسانی و فرشته‌ای صورت گرفته و در این راستا مسیر نادرستی در هر دو طرح و دنیا پیموده شده است.

مسیحیت درباره آفرینش، به «Ex nihilo» معتقد است؛ یعنی «خلق از عدم». به بیان دیگر هیچ ماده‌ای از پیش، وجود نداشت تا خداوند آن را در آفرینش به کار گیرد. حتی از این هم فراتر رفته که کار و وابسته به خداوند است، عمل ایثارگرانه او در پی اراده آزاد و عشق وی است. آفرینش، تنها یک کار ماشینی یا تصادفی نیست. آموزه مسیحی درباره آفرینش همراه با بیان ترتیب زمانی نیست؛ یعنی چنین نیست که برای آفرینش در این دنیای مادی نقطه شروعی را به عنوان مبدأ در نظر بگیرد؛ بلکه باید و تصدیق خاستگاه دنیای مخلوق و تکیه آن بر خداوند تأکید می‌ورزد. بنابر اصل قطعی «Sum-mun bonum» یا «عالی‌ترین خیر» یا «خیر برین»، خداوند کیهان خلق شده را با خیر خود پر می‌کند. سفر آفرینش می‌گوید: «آنکه خداوند به آنچه آفریده بود نظر کرد و کار آفرینش را از هر لحاظ عالی دید» (۱: ۳۱). این خیر طبیعی و ذاتی با این باور مسیحی تکمیل می‌شود: بشر خلق شده است تا نه تنها در صفات به خداوند شبیه باشد و استعداد و توان برای زندگی در خدا و تصویر او شدن را دارد؛ بلکه به صورت ناخودآگاه به سوی درک این استعداد و توان و تحقق بخشیدن به آن سوق داده می‌شود. در سفر آفرینش می‌خوانیم: «انسان را شبیه خود بسازیم تا بر حیوانات زمین و ماهیان دریا

سمت راست: زنان در پنجمین موضع

در اورشلیم، در وی. دولوروسا «Via dolorosa» (به معنی راه رنج و الم) در نمازخانه‌ای به احترام شمعون قیروانی عبادت می‌کنند. او در حمل صلیب

گناه (عمل شر) حرکتی آگاهانه است که دوری از خداوند و طردشدن از سوی او را در پی دارد. این طرد خداوند، در حرکت نیروهای کیهانی جهان اثر می‌گذارد و به بی‌نظمی و فساد و ویرانی هر آن چیزی منجر می‌شود که خداوند آن را به‌عنوان «بسیار خوب و عالی» طرح‌ریزی کرده است. بنابراین شر از خود واقعیتی ندارد؛ بلکه به صورت آشکار ناشی از حضور نیافتن خداوند به‌دلیل گناه است. شر همان تحریف و تغییر شکل خیر در نظر گرفته می‌شود که وضعیتی انگلی و وابسته است و ریشه آن، سوءاستفاده اختیاری هر موجود آزاد و عاقل از اراده آزاد است.

مسیحیت این تخطی از اراده الهی را «هبوط» می‌نامد و عمل اختیاری انسان برای جداسدن از خدا را با عنوان «گناه ازلی» بیان می‌کند. همه نسل‌هایی که در پی آدم و حوا می‌آیند، وارث این وضعیت گناه و گمراهی هستند؛ در نتیجه با انحطاط اخلاقی و جسمی نظیر مرگ جسمی، بیماری، درد، ترس، سوءظن، تنهایی و احساس بیگانگی آمیخته و آلوده می‌شوند. انسان‌ها از مقام جانشینی خدا در آفرینش به سوی عامل تفرقه و سوءاستفاده تغییر نقش یافتند. انسان‌ها از خدا و از یکدیگر جدا هستند و از نظر درونی هم ناقص و ناتمام‌اند. انسان‌ها در یک زمان، در دو جایگاه قرار دارند: هم در جایگاه گناهکاری بی‌شرم و هم قربانی‌ای مجروح که هرگز نمی‌تواند این ارتباط با خدا را خودشان بازسازی کنند و از سر بگیرند. لذا این واقعیت، ظهور خود خدا را در دنیا به‌صورت دومین شخص تثلیث، یعنی ظهور عیسی مسیح را می‌طلبید و موجب شد.

✚ راه‌حل: تجسد، کفاره، رستاخیز

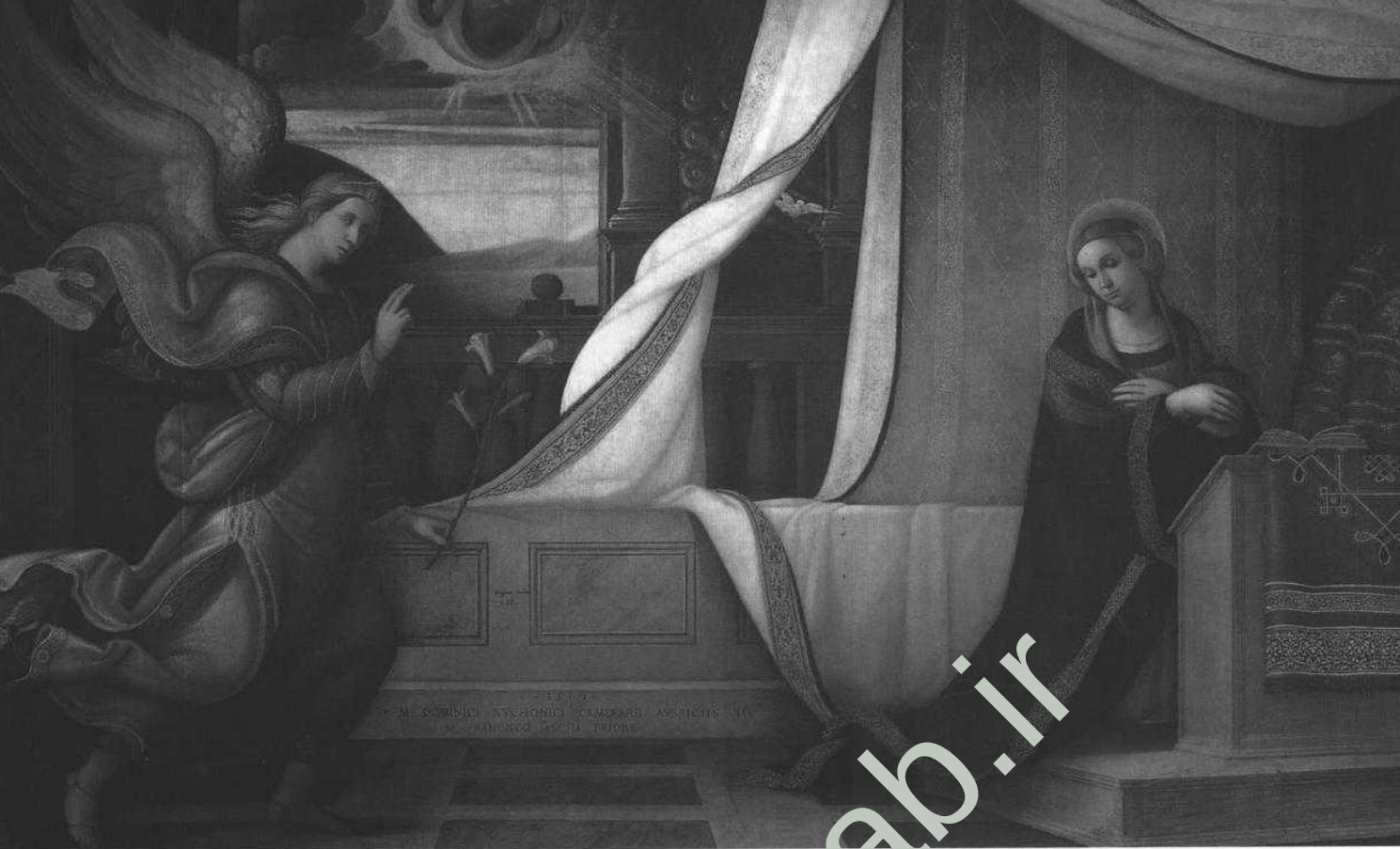
ابتکاری که خداوند به‌عهده گرفت، پل‌زدن بر شکاف بین خودش و بشر از طریق جسم‌یافتن بود. برطبق این اصل اعتقادی کلیدی، خدای پسر که جسم یافت، شکل انسانی به خود گرفت و صاحب تمام کیفیات و احوال مختص به انسان شد، به‌جز گناه او. عیسی به‌عنوان خدایی کامل، در سراسر زندگی‌اش انسانی کامل باقی ماند. بنابراین، بهترین کیفیت زندگی سالم و درست را داشت.^۱ تولد بکر او از مادرش مریم و روح‌القدس بر این مطلب دلالت می‌کند که او نه‌تنها انسانی واقعی است، بلکه خاستگاه ازلی و آسمانی او به‌عنوان یک خدا هم تأیید می‌شود. پس هیچ موجود «جدیدی» به هستی وارد نشد؛ بلکه خدایی از پیش موجود، در فضا و زمان تجسد یافت و «شکل مادی» به خود گرفت.

تعلیمات عیسی و نقش شفا دهندگی این‌جهانی او بیروانش را برای عمل نهایی ایثارگرانه او آماده کرد که کفاره یا «atonement» (at. one. ment) به‌معنای بازسازی سازگاری و یگانگی (رسیدن و جبران کردن) است. خداوند به‌وسیله آن، گناهان و خطاهای بشر را در برابر او یا عیسی پاک می‌سازد و بشر از شر و نتایج گناه آزاد می‌شود. بنابراین عیسی مسیح «خدا-انسان» رنج کشید و همچون انسانی میرا و نه مانند خدای ازلی و متعال، مرگی واقعی را بر صلیب تجربه کرد. کلیسای مسیحی، ایثار و فداکاری عیسی را تجلی والایی از عشق و بخشایش در دنیای منحن تفسیر می‌کند.

برطبق الهیات مسیحی، اعدام، بی‌حرمتی به مرگ است و روح عیسی را به جهنم سوق می‌دهد و به عمق آن می‌برد؛ یعنی به جایی که خدا نیست و شیطان و دیوها در آنجا ساکن‌اند. در اینجا عیسی خود، با احساس کردن جدایی از خدا و درد و رنج انسان و با به عهده گرفتن وضعیت انسان منحن و گناهکار به‌صورت کامل، او را در نهایت به سلامت بازمی‌گرداند. پس باری دیگر، ارتباط کامل با خدا برقرار می‌شود، درست همان‌گونه که در آغاز آفرینش بود.

پایین: فرشته مقرب، میکائیل، اغلب در هنر دینی در حال غلبه بر شیطان به‌خصوص با شمشیر نشان داده می‌شود؛ چون در مسیحیت به‌صورت سنتی، میکائیل نیرومندترین دشمن شیطان در نظر گرفته می‌شود.

رستاخیز جسمانی عیسی در سومین روز در ادامهٔ مرگ فداکارانهٔ او رخ داد، سنگ بنای ایمان مسیحی است. در اول قرن‌تین می‌خوانیم: «و اگر مسیح بر ناست، هم وعظ ما باطل است و هم ایمان شما» (۱۴: ۱۵). رستاخیز تأیید پیروزی عشق خدا بر گناه و شر است. مسیحیان بر این باورند که آن‌ها نیز همچون عیسی در انتهای زمان به‌صورت جسمانی برخاسته و اتحاد مجدد با روحشان را تجربه می‌کنند؛ البته نه با همان جسم فاسد زمینی‌شان، بلکه با جسم مقدس و تغییر یافته‌ای که به‌صورت کامل با فیض خداوند پر شده است. مرکز با رنج و مرگ آسیب نخواهد دید. از این رو، رستاخیز و مرگ عیسی به این معنا نیست که ما از رنج دوری کنیم. در واقع آن‌ها تقا می‌کنند که رنج دارای معناست. عشق و اشتیاق مسیح، راهی را در حول و حوش رنج نشان نمی‌دهد؛ بلکه راهی را از میان آن می‌نمایاند. بنابراین پیروزی عیسی، پیروزی مسیحیان است و مسیحیت از نظر فرد مسیحی، به‌واقع اظهار و اقرار به سرور و شادی واقعی در خداوند است.

✦ در پایان: رجعت مسیح و دورهٔ فرجام‌شناسانه

در پی رستاخیز عیسی و عروج او به آسمان، اولین مسیحیان «پنطیکاست»^۱ (عید پنجاهه) را برگزار کردند که «روز تولد» رسمی کلیساست. این لحظه‌ای بود که روح‌القدس بر حواریون عیسی نازل شد و آن‌ها را رسول گردانید و به آن‌ها قدرت داد به انتهای زمین بروند و انجیل را با عشق موعظه کنند. مسیحیان به این باورند که خدای روح‌القدس در میان مردان و زنان با ایمان و در جوامع کلیسایی که در سراسر دنیا عمل عبادت را انجام می‌دهند، به منظور بخشش، سلامت‌بخشی، روشنگری، متحول کردن و نجات بشر به زندگی و سکونت ادامه می‌دهد. این اعمال از روی فیض که ما را با خدا متحد می‌کنند و مشارکت در زندگی الهی را مجاز می‌سازند، تا حدی در تاریخ به واقعیت پیوستند و در مرحلهٔ نهایی ملکوت ازلی خداوند، در انتهای زمان به‌طور کامل محقق خواهند شد. عیسی در روح‌القدس، ملکوت خداوند را معرفی می‌کند که یک مکان نیست؛ بلکه حضور مستمر خداوند در زندگی‌های ماست و آرامش و سرور کامل را می‌پراکند.

پنطیکاست در مفهوم دیگری، در «انتهای زمان» هم به‌وجود می‌آید که شاید بتوان آن را در دو معنا درک کرد: اول، مطرح کردن دوره‌ای تاریخی که در آن، کیهان به‌سوی نقطهٔ اوج خود به پیش می‌رود؛ دوم، به‌عنوان تأسیس نهایی حکومت خدا در جهان سرانجام. در آخرالزمان، رجعت مسیح به‌وقوع می‌پیوندد و عیسی با شکوه و جلال به زمین برمی‌گردد. این واقعهٔ شگفت‌انگیز، داوری نهایی دربارهٔ همهٔ انسان‌ها از زمان خلق آن‌ها به‌بعد و شکست قطعی نیروهای شر، رستگاری و خداوارگی تمام مخلوقات را در پی دارد که به‌صورت کامل توسط حضور خدای سه‌گانه در همه جا بسط می‌یابد.

بالا: عید تبشیر که به مریم وحی می‌شود به‌زودی عیسی، پسر خدا را به دنیا می‌آورد. لوقا می‌گوید: «او بزرگ خواهد بود و پسر خدای متعال خوانده خواهد شد» (۱: ۳۲).

پایین: این مولای (mola) لباس سنتی زنان بومی کونا (kuna) از پاناما، آدم و حوا را تصویر می‌کند. مسیحیت با فاتحان اسپانیایی در قرن شانزدهم به پاناما رسید.

1. Par excellent

2. Pentecost